

Falusi közösségek próbálják pótolni az idősellátás hiányait Magyarországon

Civil kezdeményezésekkel és közösségi összefogással próbálják átvenni az idősellátás feladatait több kistelepülésen – állapítja meg a Corvinus Egyetem és az ELTE Társadalomtudományi Kutatóközpont (TK) friss kutatása három baranyai falu példáján, ahol ún. „gondoskodó közösségek” alakultak ki.

A kutatók azt vizsgálták, hogyan működik az idősellátás olyan vidéki településeken, ahol sok idős él, miközben a fiatalabb generációk tagjai közül sokan elköltöznek, a maradék többsége pedig nem engedheti meg magának a piaci alapú gondozási szolgáltatásokat. A hivatalos ellátórendszer, az állam egyre inkább visszavonul erről a területről, a családokra hárítva a gondozási feladatokat, kellő erőforrás biztosítása nélkül, ezért több településen a helyi közösségek, az önkormányzat és az önkéntesek együtt próbálnak megoldásokat találni.

Katona Noémi, a Corvinus Egyetem adjunktusa, az ELTE TK kutatója és Gábrriel Dóra, az ELTE TK kutatója a Berliner Journal für Soziologie folyóiratban megjelent [tanulmányukban](#) három anonim baranyai település példáján vizsgálták, hogyan működnek ezek az úgynevezett gondoskodó közösségek. A terepmunkához összesen harminc interjút készítettek 2023-ban, polgármesterekkel, szociális intézmények vezetőivel, falugondnokokkal, ápolókkal, önkéntesekkel és idősekkel.

Három kis, kedvező gazdasági helyzetű, idősbarát falut vizsgáltak Baranya megyében, ahol a kis településméret miatt azonban nem kötelező gondozási szolgáltatást nyújtani. Az egyik településen egy integrált idősek otthona működik, ahol a helyi szociális szolgáltatásokat egy intézményben szervezik, és elindítottak egy „Fogadj örökbe egy nagyt!” programot is. Egy másik faluban egy nyugdíjas nő által indított „nagymamacsoport” vált a közösségi élet központjává. A harmadik településen a helyi bölcsőde köré szerveződtek időseknek szóló programok, például egy nyugdíjas kórus.

Több generáció fog össze, több szerepkörben

Az innovatív kezdeményezések közös jellemzője, hogy szorosan kapcsolódnak az önkormányzatokhoz. A falvakban gyakran ugyanazok az emberek vesznek részt a helyi politikában, civil szervezetekben és szociális programokban, civil szerveződésekben. Az egyik faluban például a falugondnok egyben az alpolgármester, akit a közösség elkötelezett tagjaként ismernek.

A kutatás egyik szerzője, Katona Noémi, a Corvinus Egyetem szociológus adjunktusa szerint „a vizsgált falvakban az önkéntescsoportok, a meglévő szociális intézmények elhivatott működtetői mellett a polgármesterek is kulcsszerepet játszanak a gondoskodó közösségek működésében. Az ő elkötelezettségük, innovativitásuk és a helyiakkal kialakított bizalmi kapcsolatuk gyakran meghatározza, hogy mennyire tudnak elindulni vagy fennmaradni ezek a kezdeményezések” – mondta.

A tanulmány szerint a generációk közötti együttműködés lehet a siker egyik kulcsa, ahol az idősebb közösség tagjait a helyi társadalom tapasztalataikért és tudásukért értékeli, míg a fiatalabb, magasan képzett emberek új ötleteket és eltérő készségeket hoznak.

A közösségi szolidaritás nem képes mindent pótolni

A kutatás arra is rámutat, hogy míg Nyugat-Európában a gondoskodó közösségek sok helyen az

állami ellátórendszer részévé váltak, Magyarországon ezek szerepe alig jelenik meg a szakpolitikai vitákban. A vizsgált falvakban mégis működnek olyan alternatív helyi megoldások, amelyek a közösségi szolidaritásra építenek. A tanulmány szerint ezek részben képesek enyhíteni a gondozási hiányt, de hosszú távon nem helyettesíthetik az állami szerepvállalást.

Az önkormányzatok és a civil társadalom erős összefonódása a vidéki Magyarország kis falvainak fontos jellemzője, ahol az önkormányzatok külső forrásokra (támogatásokra, pályázatokra, civil kezdeményezések fizetetlen munkájára) szorulnak és piaci szerepvállalásban is gondolkodnak, hogy fenntartsák az idősök számára nyújtott magas színvonalú szociális szolgáltatásokat.

A közösségi gondoskodás azonban nem minden esetben problémamentes. A tanulmány szerint az önkéntes munka gyakran pótolja a képzett szakemberek hiányát. Ez egyrészt segíti a helyi szolgáltatások fennmaradását, másrészt viszont oda vezethet, hogy a gondozási munka kevésbé lesz szakszerű.

Sajtókapcsolat:

- Vajda Boglárka, szenior PR-szakértő
- Corvinus Kommunikáció
- +36 30 619 6633
- press@uni-corvinus.hu

Eredeti tartalom: Budapesti Corvinus Egyetem

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/?p=29608>